

Valtakunnallisten maaseutuhankkeiden haku 2021

Teema 1: Maaseudulla toimivien yritysten omistajanvaihdokset

19.4.2021

Johtava asiantuntija Juuso Kalliokoski
Maa- ja metsätalousministeriö

Omistajanvaihdosten edistäminen

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014-2020 on tuettu useita alueilla toteutettuja kehittämishankkeita, joilla on edistetty sekä maatalojen että maaseudun yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia.

- Yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdokset ovat etenkin maaseudulla tärkeitä, koska jatkajan löytyminen on siellä todennäköisesti haastavampaa kuin kaupungeissa.
- Yhä useammat ovat kiinnostuneita asumaan maaseudulla, joka tarjoaa erinomaisen paikan myös yritystoiminnalle.
- Omistajavaihdos on yrittäjälle ja yritykselle merkittävä taitekohta. Siinä päätetään tulevista yrittäjistä, yrityksen kehittämisen mahdollisuuksista sekä luopujien tulevaisuudesta.
- Hyvin suunniteltu ja toteutettu omistajanvaihdos ottaa huomioon eri näkökulmat ja luo mahdollisuudet yritystoiminnan siirtymisen elinkelpoisena ja kilpailukykyisenä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014-2020 rahoitus

Siirtymäkausi:

- Siirtymäkaudella 2021-2022 jatketaan nykyisen rahoituskauden (Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014-2020) toimenpiteillä ja tukimuodoilla. Rahoitus tulee uudesta monivuotisesta rahoituskehuksesta.

Elvytysvarat:

- Haettavissa rinnakkain siirtymäkauden rahoituksen kanssa 2021-2021. Kohdentaminen poikkeaa siirtymäkauden rahoituksesta.
- Elvytysvaroja kohdennetaan maaseutualueilla tehtäviin taloudellista toimintaa lisääviin ja työllisyyttä vahvistaviin kestäviin **investointeihin**, jotka edistävät vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta.
- **Yrityksen perustamistukea** suunnataan ohjaus-, neuvonta- ja asiantuntijapalveluiden hankkimiseen **omistajanvaihdosten** valmistelemiseksi. Omistajanvaihdos on yksi tapa perustaa yritys.
- Elvytysvaroista myönnettävien tukien yksityiskohdat saatavilla myöhemmin, kun tukea koskeva haku avautuu. Elvytysvarat eivät ole vielä käytössä. Asiasta tiedotetaan erikseen!

CAP:n strategiasuunnitelman 2023-2027 valmistelu

Uutta vuonna 2023 alkavaa EU-rahoituskautta valmistellaan parhaillaan. Jatkossa ei puhuta maaseutuohjelmasta vaan CAP:n strategiasuunnitelmasta (CAP = Common Agricultural Policy).

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap/key-policy-objectives-future-cap_fi

Komission CAP-suositukset Suomelle

2.7 Nuorten viljelijöiden houkuttelu alalle ja yritystoiminnan kehittämisen helpottaminen maaseutualueilla

Yritysdemografiaa heijastava tunnusluku eli **maaseutualueilla perustettujen yritysten osuus on kuusi prosenttia**. Se on alhaisin niistä jäsenvaltioista, joista tiedot ovat saatavilla. (*The business demography, expressed in the birth rate of enterprises in rural areas is with 6% the lowest among the Member States for which data is available.*)

2.8 Työllisyyden, kasvun, sosiaalisen osallisuuden ja paikallisen kehityksen edistäminen maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävän metsänhoidon alalla

Suomessa maaseutualueiden osuus kokonaispinta-alasta on EU:n suurimpia, 82 prosenttia.

Maaseutualueilla nuorisotyöttömyysaste eli 15–24-vuotiaiden työttömyysaste on kuitenkin huomattavasti korkeampi (16,1 prosenttia vuonna 2019) kuin maaseutualueiden keskimääräinen kokonaistyöttömyysaste (5,8 prosenttia 15–74-vuotiaiden ikäryhmässä).

Maatalousala on yksi talouden vähiten työllistävistä aloista.

Kansallinen yrittäjyysstrategia

Hallituksen yrittäjyysstrategian tavoitteena on lisätä yritysten luottamusta siihen, että Suomessa kannattaa perustaa yrityksiä ja työllistää, kehittää ja investoida.

Strategiassa on kahdeksan teemaa, jotka sisältävät useita käytännön toimenpiteitä yrittäjyyden haasteiden ratkomiseksi.

- Ennustettava ja kilpailukykyinen yritysverotus
- Osaaminen ja osaavan työvoiman saatavuus yritysten kasvun tukena
- Kasvuhakuisen yritystoiminnan lisääminen
- Sääntelyn ja asiain sujuvoittaminen, vaikutusarviointi ja kilpailupolitiikka
- Yrittäjyys aluekehityksen ajurina
- Yrittäjän uusi alku, turva ja jaksaminen
- **Yrittäjille suunnattujen yrityspalveluiden kehittäminen ja räätälöinti erityisiin tarpeisiin ja tilanteisiin**
- Ilmiölähtöisyys ja koordinaatio yrittäjyyden edistämässä

Yrittäjyyden erityiset tarpeet ja tilanteet

Omistajanvaihdokset

Yritysten omistajanvaihdokset ovat yksi väline kasvuyritysten syntyyn.

Finnveran mukaan noin 30 % omistajanvaihdoksen läpikäyneistä yrityksistä muuttuu kasvuyrityksiksi.

Kasvuyritysten määrän kasvattamiseksi on tärkeää lisätä omistajanvaihdosten lukumäärää ja myös kasvuyritysten osuutta tässä joukossa.

Omistajavaihdoksilla voidaan myös uudistaa yritystoimintaa.

Myös yrittäjät ikääntyvät ja mikäli omistajanvaihdoksissa ei onnistuta, voi tämä aiheuttaa haasteita tulevaisuuden kasvulle ja työpaikoille. Omistajavaihdokset voivat parhaimmillaan olla myös startti kasvulle ja uudistamiselle.

Omistajavaihdoksissa on tärkeä kiinnittää huomioita vaihdoksiin, jotka uudistavat yrittäjyyttä. Tällöin tulisi esimerkiksi tunnistaa toimenpiteitä, joilla kannustaa erityisesti nuoria jatkajiksi yrityksiin.

Lähde: <https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM097:00/2019>

Mitä maaseudun yrityksillä tarkoitetaan?

Kansallisen kaupunki-maaseutu –luokituksen mukaan Manner-Suomen maaseutualueilla toimii noin 80 000 yritystä (30 % kaikista Manner-Suomen yrityksistä):

- Mikroyritykset 94,39 %
- Pienet yritykset 4,87 %
- Keskisuuret yritykset 0,61 % ja suuret yritykset 0,12 %

Maatilan yhteydessä saman Y-tunnuksen alla muuta yritystoimintaa harjoittaa noin 14 300 monialasta maatilaa

Blogi maaseudun yritysten omistajanvaihdoksista 22.9.2020:

<https://www.yrittajat.fi/blogit/maaseudun-yritysten-omistajanvaihdokset-otetaan-huomioon-eu-tasolla>